

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Πώς έγινε ήθεποιός ο κ. Γαβριηλίδης. 'Η κατάρχη της μητέρας του. Μετά την επιτυχία. 'Αυτός είναι ο γυιός μου!...' 'Ο Πετούλης και ο Βασιλέης Γεώργιος. 'Η γνώμη του βασιλέως για τους άνακριτώς του καιρού εκείνου. 'Η άγραμμάτη πρωταγωνίστρια. 'Η γκάρφης της. Πού τεντώνται οι 'Ατιμοί! 'Ο Παντόπουλος έπεμβαίνει, κλπ.

'Ο ήθοςος κ. Π. Γαβριηλίδης, από μικρό παιδί είχε μανία ν' ανέθη στη σπηή.

Γιά τούτο, στά 1904, άρπυξε ξαφνικά την πατρίδα του, τη Σμύρνη, κ' έφυγε κρυφά από τους γονείς του, λέγοντας στους φίλους του: -- 'Αν δεν γίνει ήθοςος, δεν θα με ξαναδείτε.

'Η μητέρα του πού τον προαίριζε για άλλο επάγγελμα, σαν έμαθε πως έφυγε για να γίνει θεατρός, τον καταράστηκε.

Φαίνεται όμως ότι ή κατάρχη της δεν έβασσε, γιατί ο Γαβριηλίδης έγινε ένας από τους πιο καλούς 'Ελληνας ήθοςους, και τόσο καλός μάλιστα, πού όταν βύσσερα από λίγα χρόνια, ή μητέρα του τον έλεγε να παύει έπάνω στη σπηνή, τόσο πολύ τον χάρηκε και τον καμαρώνε από την πλατεία, ώστε γύριζε συχνά κ' έλεγε στον ένα και τον άλλο: -- Άπτός πού γελοιοποιείτε έξοτε πως είναι; 'Ο γυιός μου!...

'Ο υιός ο Γαβριηλίδης ως έξής δηγγείται την πρώτη του συγκλήση, όταν στά 1909 ή κ. Μαρία Κοκοπούλη του ανέθεσε στό «Γροιλκωπότος» τον ρόλο τού πρωταγωνιστού.

-- 'Ημώνα, έλεγε, κρυμμένος στό χαμαράνι μου, ώσπου έφυγε και ο τελευταίος θεατής, από φόβο μήπως βρεθεί κανένας και μου πη ότι άπέτυχα. Την άλλη μέρα δεν βγήκα στό δρόμο, παρά άφού διάβασα όλες τις έφημερίδες και είδα να με έπαινούσε όλοι οι κωμικοί και ο Σπανδωνής ακόμα, ο άσπρότρεπος όλων...

Μιά φορά ο 'Αρ. Πετούλης, είχε παρουσιάσει στό βασιλέα Γεώργιο.

'Ηταν τότε ή εποχή τού στρατιωτικού κινήματος και όλοι όσοι συμπάσθον την Αϊνή και είχαν σχέσεις με το βασιλέα, έπίγιναν στό παιδί και τού έλεγαν τη γνώμη τους. Κοιτά στ' άλλα λοιπόν ο Πετούλης μίλησε στό βασιλέα και για την ανεπάρκεια των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων.

-- Αυτό είναι ζήτημα της Κυβερνήσεως, τού απάντησε ο βασιλέης.

-- Νά τής τó ευβάλλετε, Μεγαλειότατε, τού ελετε ο Πετούλης.

-- Μά δεν με άκούσε.

-- Μην τó λέτε αυτό, Μεγαλειότατε.

-- Και όμως έτσι είναι, φίλε μου.

-- Όχι, Μεγαλειότατε, δεν είναι έτσι. Στην 'Ελλάδα δύο είναι ή ισχυρότερες και επιβλητικότερες δυνάμεις: 'Ο βασιλέης και ο... άνακριτής!

-- Αυτό είναι σωστό, ελετε ο βασιλέης, άλλ' ο άνακριτής περνάει και τον βασιλέα. Είναι δύναμη πιο ισχυρή και πιο κακή άπ' όλες τις άλλες!...

Στον διασητό του μακαρίτη Παντοπούλου ήπιγχε, μια φορά, μια έντελως άγραμμάτη πρωταγωνίστρια. Κι' ο κόσμος γελοώσε με τά λάθη της κοιλί.

Γιά να έννοήσετε δέ τί λάθη έκανε, σας λέμε ότι σε μια παράσταση αντί να πη:

«-- Έκ τού φωτός εις τó σκοτός», ελετε: «-- Έκ τού σκοτός εις τó φωτός»!...

'Ο ήθασος είχε πιάξει τότε το περιεχόμενόν τού Ροβέρτα «Οί 'Ατιμοί». Ένα βράδυ μερικοί δημοσιογράφοι ανέβηκαν στό παρυσκήνα να πάρουν συνέντευξη με την πρωταγωνίστρια. Άφού την συζήτησαν για την επιτυχία της, εκείνη τους ρώτησε:

-- Πρώτη φορά άπόψε με βλέπετε στους 'Ατιμους;

-- Στους 'Ατιμους, τη διάδοσσε ο Παντόπουλος πού έστρεψε δίπλα της.

-- Καλά, ντέ, τó ξέρω! Τού απάντησε εκείνη θυμωμένη.

-- Σας άρεσαν λοιπόν οι 'Ατιμοί;

-- Οι 'Ατιμοί, την διορθώνει πάλι ο Παντόπουλος.

Τότε εκείνη γυρίζει άπότομα και τού φωνάζει δυνατά:

-- 'Ε, μά για να σου πώ! 'Αφου, σε παλακλώ, τις κοροϊδίες. Λέω 'Ατιμους, μού λές 'Ατιμους. Πώς θέλεις να τó πώ, έπί τέλους, χριστιανέ μου;

τόρα; Σ' όλο τó άλλο μέτρον, άσφαίως, την έχουν ήρωμένη... Τού έξήγησα ότι είχε ήδη άρχισα να σκοτεινιάζει, και ότι ο έρχθος δέ θα μπορούσε να τη διακρίνει. Δεν ήπιγχε, άλλωστε, καμμία βία, ούτε έπρόκειτο να γίνει καμμία άλλη επεξεύρηση, τη νύχτα. Τόν παρακάλεσα μόνο, να μην άνακωχόνε τίποτε σε κανένα--έπειδή ή άναγγελία της άνακωχής στους άνδρες, έπρεπε να γίνει άπό μέ τόν ίδιον, και θα γινόταν, άσφαίως, μόλις ξημέρωνε. Φαίνεται ότι τά λόγια μου ήταν πειστικά, και τόν ήπυσαν.

Είχα σκεφθεί, τη νύχτα, να τόν ξαναδώ. Δέ μπορούσα να τó κάνω έτσι φανερά, μπροστά στους άνδρες, έπειδή αυτό θα προκαλώσε αγχόλια. Μόλις τó κτήνος εκείνο άπομακρόνηθε, τα ξανασηχρήσασα με τους άξωματούζους--και μετώρα σύμφωνα να διατάξω την έφοδο, πρού-πρού, προτού να φέξει. "Όσον άφορά τόν άνθιπολογαγό, είχα δώσει διαταγή σ' έναν έμπιστό μου λοχία--ένα παλληκάρι Κρητικό, ίσασμ' εκεί πάνω--να ξεκαθαρίσει την υπόθεση, τη νύχτα. Γιά μας τούς στρατιωτούζους, έν καιρό πολέμου--ένας λιγώτερο, ή ένας παραπάνω, δεν έχει σημασία... Είχαμε κάνει, άποφοβάς, όλες τις προετοιμασίες--και τó πρού, κατά τις πέντε, μόλις χάραξε, δόθηκε τó σύνθημα της έφόδου. Τό τάγμα είχε προετοιμασθεί, και είχε καταλάβει, έγκαιρος, όλα τα επικρατα σημεία. 'Ο έρχθος, μίν περιμένοντες την αφηνιδαστική εκείνη ένέγγεια, άρχισε άμεσα νυσώσθη. Οι στρατιώτες μου πολέμησαν ήρωικά! Χυώσαν άσ λιαυτάρια, άνηφώνοντας τó θάνατο, όπως μονάχα οι 'Ελληνας ζώοντες και πολεμούσι! Σέ λίγο είχαν κωροφύσει, παρά τις σημαντικές άπώλειες πού είχαμε, να καταλάβουν τά κρισιότερα σημεία τού ήφωματος. 'Ο έρχθος, ξαντήλημένος άπό τρόφσμα και πυρομαχικά, άπέναντι της άπεγνωσμένης εκείνης έπιθέσεως, άρχισε να κλονίζεται, και να δείχνει σημαία άποθαροφύσεως. 'Εξαφνα, στό πρώτο φως τού ήλιου, πού είχε προβάλλει έν τώ μεταξύ, στό κρισιότερο σημείο της έπιθέσεως, διακρίνω--ποίν, νομίζετε;--τόν άνθιπολογαγό, ενδοσι βήματα πού πέρα, έξάλλο, ξεσοκμενό, ματωμένο, να φωνάζει: «-- Σταματήστε! Σταματήστε!...» Είχε δώσει ένα μαντίλι στό σπαθί του, και τó κινώονε, σαν τρελλός, άπάνω σ' ένα βράχο! Και φώναζε σά διάβολος, με τη βραχυσασμένη φωνή του... Πώς είχε καταφέρει να ήλυθασει, δέ μπορούσα να μάθω--έπειδή κι' ο λοχίας, τó γενναίο παλληκάρι, πού τού είχε ανάθεσι να τόν ξεπαστρέψει, σκοτώθηκε στην έφοδο... Γιά μύ στιγμή, είδα κωπούσους στρατιώτες πού δουλιάσαν. Δεν είχα καιρό να γίνω. Γύρισα τó πατόλι μου, και τρέδησα! 'Η σφαίρα μου τόν πέτυχε στό στόμα--δηλαδή, επιτυχία πρώτη τάξεως!... Δεν πρόφασα να κάμει ούτε κίχ!... Άώματα τότε, με τó σπαθί στό χέρι. Σέ λίγη ώρα τó ήφωμα είχε καταληφθεί άπ' τούς δικούς μας. 'Η σημαία μας κινώιζε και πάλι δοξασμένη! Κρίνω περικότ να σας πώ, ότι ξεκαθαρίσαμε τó έδαφος τελείως. Δεν είχαμε καιρό να σπώνουμε μαζί μας αιμαλωτούσι!

Κοιτάζω τόν ταγματάραχ μές' στό μάτια, καθ' όλη τη διάρκεια της διηγήςσεως του. Δεν ξαίρω τί έπασθαν οι άλλοι, έγώ, όμως, άποθανόνου την διάθεση να τού πσάσω τó ποτήρι στό κεφάλι... Με κόπο συγκρατήθηκα, εκείνη τη στιγμή! Και μές' από τά βάθη της ψυχής μου, τυφλωμένος άπ' την άγανάκτηση, τού εχθήθηκα να μίν ξαναγυρίσει! Ναι, τó έξομολογούμαι σήμερα, χωρίς να ντρέτομαι καθόλου για τη σκέψη μου, χωρίς να νιώθω καμμία τύψη, μήτε τώρα, πού πέρσασαν, δεν ξαίρω, πόσα χρόνια...

Την άλλη μέρα, τó πρού, ο ταγματάραχς έφυγε για τó μέτοπον. Πού και πού, έβλεπα τ' όνομά του στις έφημερίδες. Κ' έπειτα, ξαφνικά, ήρθε ή κατατοροφή. Χάθηκε τότε, μέσ' στην ύποχώρηση, καθώς τó ελεα είνθηθει, τó βράδι εκείνο. Χάθηκε μ' όλη τα παρσμά του, μ' όλη τα δοξασμένα του γαλίνα--άπαλλάσσοντας για πάντα τούς άνθρώπους άπ' την ήρωική του παρονοσία, πού την είχαν τόσο καμαρώσει, αλλά και τόσο άκριβά πληρώσει...

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΧΙΝΟΠΟΡΙΑΤΙΚΗ ΔΥΣΗ

'Εχτες παιγνίδιζε τó φως στής θάλασσας την άκρη κ' έτρεπε άγνάγια ο 'Εσπερος σά διάφανο ένα δάκρυ.

Και πός τη δύση, πορφύρα τά σόννερα βαμμένα, άνέβαιναν τρεματικά κ' άνήσυχ' άπλομώνα,

Θαροφύσε κ' ήθελεν ή Γη κάτοιο θυμό να δείξει και μέσα σ' άμματος άχνό, τόν Ουρανό να πνίξει!

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

